

NAPOVED INTEGRALNE SERIJE:

S pametno integracijo do trajnostnega razvoja

V čedalje večji meri se soočamo z mnogoterimi, raznolikimi izzivi – od svetovnih do evropskih, slovenskih, lokalnih; od podnebnih sprememb do ekonomskih problemov.

Zato je nujen drugačen pogled na svet okrog nas, nov način razmišljanja in delovanja, preseganje kalupov...

Celosten pogled, ki nam bo pomagal, da elemente, ki jih že imamo, vidimo v novi luči, na drugačen in celosten način povežemo, prepletemo, stkemo – PAMETNO INTEGRIRAMO.

Drobce rešitev, ki bodo dobre za vse, imamo pred seboj, živimo z njimi – tu, v Sloveniji in Evropi.

Ker »nič ni tako praktično kot dobra teorija« (Lewin), predstavljamo NAČELA, po katerih je mogoče oblikovati nov, celosten konceptualen okvir; pravzaprav lahko vodijo do različnih teorij.

In ta načela nas lahko pripeljejo do TEORIJE INTEGRALNEGA RAZVOJA avtorjev Ronnieja Lessema in Alexandra Schiefferja.

Praktični primeri njene uporabe z odličnimi praksami (večina iz Slovenije) in novi integralni koncepti bodo sestavljali večino od 100 nadaljevanj v seriji »S pametno integracijo do trajnostnega razvoja«. Objavljali jih bomo v naslednjih nekaj mesecih, praviloma vsak dan od ponedeljka do petka. S pomembnim sporočilom, da je nujno pametno povezati številna prizadevanja in potenciala za trajnostni razvoj v okviru EU.

*Med drugim smo pristop integralnih svetov uporabili pri snovanju novega, trajnostnega modela razvoja za našo državo - poimenovali smo ga Integralna zelena Slovenija. Predstavili smo ga v knjigi **Integral Green Slovenia** (Routledge, 2016), ki smo jo uredili dr. Darja Piciga, prof. Alexander Schieffer in prof. Ronnie Lessem, napisalo pa poleg nas še 42 slovenskih avtorjev. Z Integralno serijo se odzivamo na številne pobude, da bi imeli čimveč gradiv o Integralni zeleni Sloveniji tudi v domačem jeziku.*

In integralna zelena pot lahko prispeva tudi k prihodnosti Evrope.

O vsem tem nas bo v prihodnjih mesecih pisalo več deset avtorjev knjige in drugih integralnih mislecev.

Vse to prvič celostno v slovenskem jeziku in edinstveno v svetovnem merilu.

Prijazno vabljeni k prebiranju, razmišljanju in ustvarjalni uporabi!

Dr. Darja Piciga

ŠTIRINAJSTI TEDEN

S pametno integracijo do trajnostnega razvoja – 68. nadaljevanje

6. 6. 2018

68. Integralni značaj nizkoogljične strategije iz let 2011/12

V letih 2010 – 2012 se je v strateških razmislekih o prihodnosti Slovenije¹, ki jih je vodila takratna vladna služba za podnebne spremembe (SVPS), začelo oblikovati spoznanje o odličnih potencialih naše dežele za trajnostni razvoj, ki z odgovornim odnosom do okolja, skupnosti in celotne družbe vodi tudi do gospodarske konkurenčnosti in visoke kakovosti življenja za vse. Že takrat smo lahko tudi pokazali na dobre prakse - skupnosti, podjetja in druge organizacije, ki so tak razvoj že uresničevali. To pomeni, da so z odgovornostjo do narave in do soljudi uspeli doma in po svetu, nekateri so se prebili v sam svetovni vrh na svojem področju.

¹ V okviru daljšega procesa priprave strategije za prehod v nizkoogljično družbo ali podnebne strategije do leta 2050, ki je podrobno predstavljen na arhivski spletni strani nekdanje SVPS:

http://www.arhiv.svps.gov.si/si/podnebni_ukrepi/podnebna_politika_v_sloveniji/podnebna_strategija/index.html.

Avtorica je v tem procesu sodelovala kot del ožjega tima SVPS.

Slovenija se je leta 2011 uvrščala med prve države, ki so zasnovale celovito strategijo za prehod v nizkoogljično družbo². In je prva država, v kateri smo začeli integralni pristop izhodiščno uporabljati na področju oblikovanja razvojne politike. S temi prizadevanji smo nadaljevali, obogatili smo jih z analizami dobrih praks integralnega zelenega razvoja, tako da smo lahko rezultate našega dela predstavili v knjigi ***Integral Green Slovenia***, ki je pri priznani založbi Routledge izšla junija 2016. In kako se je ta integralna pot pravzaprav začela?

Ob izidu knjige je Bojan Sinič, urednik tednika Panorama iz Slovenske Bistrice, v intervjuju tedna avtorici zastavil tudi vprašanje: ***Kako ste se »našli«?*** - Švicar prof. Alexander Schieffer in Britanec prof. Ronnie Lessem, po rodu iz Zimbabveja, ter Slovenka dr. Darja Piciga – souredniki knjige ***Integral Green Slovenia***.

*»Lahko bi rekli, da smo se našli po naključju, če naključja sploh obstajajo. Najprej sem ob obisku Ženeve na začetku leta 2011 naletela na njune knjige, nato sem jima pisala, da bi izvedela za ceno knjige, ki sem jo želela kupiti, in začeli smo se pogovarjati po e-pošti. Poleti istega leta smo se srečali na mednarodni konferenci³ v slikovitem kraju Caux nad Ženevskim jezerom v Švici. Imela sem priložnost poslušati njuno predavanje in v razgovoru smo začeli razmišljati, kako bi integralni pristop prinesli v Slovenijo. Začelo se je sodelovanje, ki traja še danes – tako da smo knjigo *Integral Green Slovenia* prejšnji teden (7. julija) kot poseben dosežek predstavili na letošnji TIGE konferenci v Cauxu.«*

(Dr. Darja Piciga, Tednik Panorama, 14. julij 2016)

Slika desno: Naslovnica brošure o TIGE konferenci avgusta 2011

In to sodelovanje se je pričelo prav v okviru priprave nizkoogljične ali podnebne strategije. Pravzaprav je bila strategija že v osnovi (v skladu s konceptom vodje priprave strategije, g. Jerneja Stritiha, direktorja kasneje ukinjene Službe Vlade RS za podnebne spremembe) zamišljena tako, da je spodbujala sinergije in medsektorsko povezovanje, upoštevala kulturno in naravno dediščino, vključevala vse tri razsežnosti trajnostnega razvoja, itn. Podnebne spremembe so izhodišče, eden od perečih globalnih in tudi nacionalnih problemov, za katerega reševanje smo, ob upoštevanju številnih drugih izzivov, zgradili strateški dokument, ki obravnava cilje vseh treh klasičnih stebrov – okoljskega, gospodarskega in socialnega – trajnostnega razvoja.

Prispevki v sektorskih delavnicah s širokim krogom deležnikov so predstavljali osnovo za skupno analizo prednosti, pomanjkljivosti, priložnosti in tveganj (t.i. SWOT analiza) in za celovito vizijo Slovenije kot nizkoogljične družbe v letu 2050. V procesu oblikovanja skupne SWOT analize in vizije je bila posebna pozornost namenjena temu, da se vključi vse štiri svetove in center, pri tem sta sodelovala tudi avtorja integralnega pristopa Lessem in Schieffer. Vizija je bila zapisana na poldrugi strani, na kratko smo jo povzeli kot: *Slovenija je leta 2050 vzajemno povezana in vključujoča nizkoogljična družba z odličnim gospodarstvom*

² Na kratko smo jo predstavili v [67. nadaljevanju Integralne serije](#).

³ Konferenca o zaupanju in integriteti v globalni ekonomiji - TIGE (Trust and Integrity in the Global Economy).

ter kakovostjo življenja, prostora in naravnega okolja. Po integralnih štirih svetovih in centru se elementi SWOT analize in vizije lahko razvrstijo takole:

MORALNO JEDRO:

Načelno sprejemanje vrednot trajnostnega razvoja, visoka ozaveščenost prebivalcev o podnebnih spremembah in stopnja motivacije za ukrepanje v skupno dobro.

Slovenija je leta 2050 družba z razvitim sistemom vrednot ter celovito ozaveščenimi posamezniki in organizacijami.

NARAVA IN SKUPNOST:

Zdravi in biotsko pestri ekosistemi se prilagajajo podnebnim spremembam preko naravnih procesov in sonaravnega upravljanja. Ohranjena narava, vključno s količino in kakovostjo vode, sonaravnimi gozdovi ter biotsko pestrostjo, zagotavlja ekosistemske storitve.

Slovenija je leta 2050 družba blaginje in dežela enakih možnosti z visoko stopnjo socialne kohezivnosti, posamezniki in organizacije so povezani z družbenim okoljem.

Slika: Integralni značaj nizkoogljične strategije, kot smo ga zasnovali leta 2011

KULTURA IN DUHOVNOST:

Gradimo na dragoceni kulturni dediščini in bogati raznolikosti kulturnih vplivov. Vzpostavljene so oskrbne mreže s sonaravno pridelano hrano in lesnimi gorivi; povezane zdravstveno-zdraviliška, rekreativna in gostinsko-turistična dejavnost gradijo tudi na naravni in kulturni dediščini Slovenije.

Izboljšana izobrazbena struktura omogoča krepitev civilne družbe z močnim socialnim kapitalom. Slovenija se dejavno vključuje v mednarodne napore za trajnostni razvoj tako s pomočjo drugim državam kot s sistemom sprejemanja podnebnih beguncev.

ZNANOST IN TEHNOLOGIJA:

Slovenijo leta 2050 odlikuje visoka stopnja izobraženosti prebivalstva, to je, poseduje visok intelektualni kapital.

Razvojni preboj je do leta 2050 dosežen z inovacijami in investicijami v trajnostne tehnološke in ne-tehnološke rešitve.

FINANCE IN PODJETNIŠTVO:

V Sloveniji obstaja vrsta sektorjev in tehnologij, ki so se že ali pa bi se še lahko vključili v zeleno rast; v prihodnjih desetletjih bo močno podprta strategija »ozelenitve« vseh sektorjev.

Slovenija je leta 2050 privlačna za investicije in življenje in je vodilni razvijalec nekaterih izbranih nizkoogljičnih tehnologij.

Nadaljnji razvoj nizkoogljične strategije pod okriljem integralnega pristopa bi uveljavil Slovenijo kot model v procesu vzpostavljanja bolj prožnega globalnega ekonomskega sistema, s priznavanjem intrinzične veljave kulturni različnosti in ponovnim odkritjem moralnega in duhovnega jedra, od katerega so bila naša gospodarstva ločena. S timom, usposobljenim za integralno prenavo gospodarstva in družbe, bi tako v nadaljnjem procesu oblikovanja in izvajanja nizkoogljične strategije (z operativnimi programi) vzpostavili in podprli štiri raziskovalno-razvojne poti, to je relacijsko pot in poti prebujenja, razuma in realizacije. Ta transformativni proces bi zahteval postopno vključevanje vseh ključnih akterjev v družbi. Vendar po ukinitvi Službe vlade za podnebne spremembe z marcem 2012 realne možnosti za tak pristop ni bilo več.

Čeprav Slovenije ni med vodilnimi državami pri prehodu v zeleno in nizkoogljično gospodarstvo, se usmeritve, predlagane pred več kot šestimi leti, počasi vseeno uveljavljajo - tudi pod vplivom trajnostnih politik EU. O tem pa več v naslednjem prispevku.

Dr. Darja Piciga